УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
689/09.09.2026

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Елена Божилова

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор"

Автор на дисертационния труд: Адриана Николова - Кехайова
Тема на дисертационния труд: **ОЦЕНКА НА ПРОПУСКНАТА СПОСОБНОСТ НА ИЗГРАДЕНИ ХТС**

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № 502/09.07.2026 г. на Ректора на УАСГ и решение на заседанието на научното жури от 16.07.2026 г. То е съобразено с изискванията на Закон за висшето образование, Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Приложение към чл. 1а, ал. 1 на Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав на УАСГ.

I. Изисквания към кандидата

Кандидатът за получаване на образователна и научна степен "доктор" е изпълнил изискванията на чл. 6 на ЗРАСРБ, на Глава втора, раздел II от ППЗРАСРБ и Правилник за прилагане на закона за развитието на академичния състав на УАСГ.

Докторантката Адриана Николова-Кехайова завършва Университета по архитектура строителство и геодезия през 2015 г. с диплом „Хидростроителство - немско езично обучение“. През 2016 г. завършва Технически университет във Виена, Австрия с диплома „Строително инженерство - планиране и управление на инфраструктурата“. Има професионалната квалификация строителен инженер. Към момента е докторант инженер към катедра „Хидравлика и хидрология“ в УАСГ, София. От 2019 г. и към настоящия момент работи като хидроинженер, технически сътрудник в ЕНЕРДЖИ Билд ЕООД гр. София с основна дейност изпълнение на дейности свързани със Закона за устройството на територията и свързани с тях проектиране, строителство, консултации в сферата на енергийната ефективност и инфраструктура.

В периода 2020-2025 г. като хидроинженер е главен експерт и технически координатор хидромелиорации в „ЗЕМИНВЕСТ“ ЕАД към Министерство на земеделието и храните. През времето 2018–2019 г. е хидроинженер, експерт в отдел „Контролно-методичен“ на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ (НЯСС) и регионален координатор на Регионален отдел „НЯСС“ на Велико Търново, главен експерт в РО „НЯСС“ – София, в Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН).

От 2016 г. до 2018 г. – хидроинженер в ТДП – Контрол, оператор на язовири на територия на общини: Белоградчик, Димово, Чупрене, Монтана, Берковица, Бобов дол, Кресна, Чирпан, Раковски, Луковит и Угърчин.

Докторантката има разнообразен и богат професионален опит по тематиката на докторската дисертация.

След направена проверка на всички представени материали констатирам, че няма липса или наличие на нарушения в процедурата и за допустимост на кандидата до защита.

II. Същностна част на становището

Разработваната в дисертационния труд тематика е изключително актуална в научно-приложно отношение. Задачите, която си поставя докторантката да изследва пропусквателната способност на изградените хидротехнически съоръжения е от изключителна важност за управлението на водните ресурси, за стопанството на страната, за човешкия живот. Защо този проблем е актуален? Масовото хидротехническо строителство в България обхваща периода от 60-те до 70- те, 80-те години на миналия век. След което се наблюдава забавяне и спиране на мащабното хидротехническо строителство, но изградените земно-насипни язовирни стени трябва да бъдат правилно стопанисвани.

Тук идва докторантката с нейния богат опит на терен и с един много добър поглед върху състоянието на малките и средни земнонасипни язовирни стени. Направен е много сериозен и задълбочен преглед на хидротехническото строителство през годините, започвайки от първите язовирни стени. Изследвани и анализирани са методиките, правилата и правилниците за оразмеряване на язовири през десетилетията. Има творческа интерпретация на разглеждания материал (библиография със 144 заглавия).

Има съответствие между избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд да се изследва пропусквателната способност на изградените земно-насипни язовирни стени. Дисертацията изследва пропусквателната способност на изградените хидротехнически средства от практическа гледна точка. Основен акцент е поставен върху констатирания при проверките дефицит на облекчителните съоръжения на язовирните стени, а не върху детайлното хидравлично оразмеряване. Изследването е проведено чрез комбиниран подход, включващ историко-правен анализ, сравнителен метод и технико-експлоатационна оценка. Основните етапи и методи, използвани във дисертационния труд са: ретроспективен и нормативен анализ; технико-инженерен анализ на съоръженията; статистически и практически анализ (това е емпиричната част на дисертацията) и оценка на риска и моделиране на сценарий. Като заключение докторантката показва, че поради амортизиране на съоръжения много от съществуващите язовири не отговарят на съвременните изисквания за безопасност, което налага спешна актуализация на техните облекчителни съоръжения.

Приносите на дисертация са научно-приложни. Систематизирани са по следния начин: еволюция на нормативните дикументи; методология за актуализация на пропускната способност; идентификация на „критичните дефекти“ при малките язовири; теоретично обосноваване на хидравличния риск. Авторката предлага премоделиране на разбирането за безопасността на язовирите. Заключенията са: от статичност към динамика; приложение на интегриран подход и практическа приложимост. Дадени са насоки за бъдещи изследвания: разработване на специфични регионални хидроложки модели, оптимизация на инженерните решения

за реконструкция; автоматизация и мониторинг в реално време; да бъде усъвършенствана методиката за оценка на риска и интегрирано управление и иновации. Заключението на автора е, че трябва да се пренасочи фокуса от това как са били построени язовирите в миналото? към по важния въпрос днес, как те трябва да бъдат управлявани рационално и безопасност в условията на климатични вариации и променяща се административна среда?

Представен е списък от 3 самостоятелни публикации по тематиката на дисертационния труд. Публикациите са както следва: една в годишник на УАСГ (2023); една на Национална младежка научно-практическа конференция (2020) и една от представяне на 8-ми българо-австрийски семинар „Хидроложки опасности и свързаните с тях проблеми“ (проведен в София 2019 г.). Представените публикации покриват националните минимални изисквания за 50 точки по тематиката на публикациите. Тези три публикации носят на автора си 60 точки. Към момента не са забелязани цитирания на статиите по тематиката на дисертацията.

Авторефератът отговаря на изискванията за неговото изготвяне. Мога да кажа че той адекватно отразява основните положения и приноси в дисертационния труд.

III. Мнения, препоръки и бележки

Нямам лични впечатления от кандидата. Трудът впечатлява, както по дълбочина, така и по задълбоченост. Пожелавам на кандидатката много бъдещи успехи.

Заключение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАС в УАСГ.

Давам ясна положителна оценка на дисертационния труд. Предлагам на уважаемото жури да присъди образователна и научна степен „доктор“ на инженер Адриана Николова-Кехайова.

Дата: 09.09.2026г. **ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:**